

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Elogia Societatis Iesv Sive Propugnaculum: Pontificum,
Conciliorum, Cardinalium, Antistitum, nec non
Imperatorum, Regum, Principum & aliorum Virtute,
Religione, omniq[ue] Literatura illustrium (etiam ...**

Gomez, Cristobal

Antverpiæ, 1681

Ioannes de la Peña n. 44

urn:nbn:de:hbz:466:1-38486

& infectatione multiplicat. Sed quid mirum, cum diuinorum operum communissimum sit rebus ut inter se pugnantibus, ut ad perfectionis culmen omnia deducat: sicuti Ioseph seruitute ignominiosa, qua fratres somnia eius inania facere conabantur, ad eius felicitatem usum admiramur. Ita quod ille Dominicanus Pater (*Canus hic erat*) ad vos omnino euer- tendos assumit, Deus in vestrae celsitudinis remedium con- uertit. Et verius est ipsum terram vestram tot laboribus ad feliciores fructus disponeret, quam vos ad secundam Anti- christi messem vestris operibus properari. Credo equidem ipsum, de quo acclamat patientissimus Iob, qui ponit ven- tis pondus; quique Gentium Apostolo carnis stimulum admo- nit, ne reuelationum magnitudine per superbiam extollere- tur, Vestris RR. hoc flagellum prouidisse, ne plausus celsitu- do, aut egregia totius Orbis existimatio in superbiam vos extolleret. Ad memoriam reuocet V. R. segetes nunc aeris suauitate indigere, nunc rigorosis frigoris experimentis, & siccitate, ut primum illas ad desideratissimum culmen subli- met, secundum profundioribus radicibus terrae viscera pe- netrantibus obfitmet: id ipsum spirituales plantae, quas Deus in Ecclesiae campis ad sui glorificationem conferit, sibi iure optimo deposcunt. Sicut enim laudibus (quando immode- ratae non sunt) virtus excrescit, ita laboribus amplius robo- ratur. Maximo ergo gaudio V. R. exundet, quod Socie- tas ipsismet Ecclesiae Primitiae vestigijs insistat: Et va Roma quando funditus euertetur Cartago. Hoc dumtaxat V. R. enixe oro; ut Deo orationes instanter fundat, ne vnus culpa in Nos omnes rigorosam prouocet eius flagellum; die vltima Martij 1566. Ita Ludouicus Granatensis Societatis fama defensor acerrimus, cuius haec vltima Epistola latine a nobis reddi- ta, vulgari lingua, sed non vulgari stylo inuenit lector apud P. Eu- sebius, vita B. Borgiae lib. 2. cap. 31.

44. A IOANNE DE LA PEÑA Ex eodem sacro Ordine singu- lari pietate, ac doctrina viro, & Salmanticensium Doctorum è nu-

Gen. 37.

19.

Iob. 28.

25.

2. Cor. 12.

7.

*Qua per-
sequitur, ne
egregia or-
bis existi-
matione
superbiat.*

*Laboribus
roboratur
Ecclesia
instar.*

*Societas
aduersus
impugna-
tores de-
fensa.*

mero qui acri studio diuini honoris accensus inter tot, tantaque So-
cietati criminationes oblatas, inuestigare, ipse per se, studioseque per-
scrutari mores eius, & Instituta cepit. Cumque omnia reperisset longe
alia, atque ea, que ab impugnatoribus iactabantur, non dubitauit re-
centem Ordinem iniuria vexatum aduersus Collegæ morsus (is etiam

*Iobo similis
in persecu-
tionibus.
Iob. 19. 2.*

Canus erat) tum lingua, tum etiam Calamo defendere. Aduersarijs
Societatis (aiebat) non secus accidisse, atque lobi sancti ami-
cis, qui cum falso sibi persuasissent in hac vita neminem à
Deo, nisi nocentem rebus asperis exerceri, ex eo pronun-
ciato, ac vana persuasione collegerant Vniuersam calamito-
fissimi viri vitam nihil veræ solidæque Sanctitatis habuisse,
sed meram simulationem ac fucum: ac proinde consolatio-
nis loco reprehensionem exorssi, multa protulerunt in simu-
latorem quidem rectè cadentia: quæ tamen in virum reipsa
Sanctum, Deoque gratissimum collata distabant à vero lon-

*Et Christo
Domino.*

gissimè. Similiter Pharisæos ex ipsorum Christique vitæ dif-
similitudine, ac præsertim quod traditiones, quas illi primas
habebant, magister cælestis posthabebat Dei præceptis, &
illas quidem omitti non oportere, sed hæc facienda, in his
insistendum docebat: persuasos nihil in eo veri esse, cum se

*Ioan. 10.
36.*

Dei filium perhibebat, blasphemiam proclamasse. Quæ opi-
nioni illorum congruens erat appellatio, & vera, si conijce-
retur in mentientem, sed collata in verum Deum, ipsa erat
maledictum horrendum, & blasphemia. Similiter ergo So-
cietatis accusatores, cum sibi persuaserint eam Antichristo
præire, ac præsternere iter, multa de Hæreticorum moribus
disputare, non aliena, si per sese considerentur à vero: sed
quæ ad hunc Ordinem traducta manifestè falsa, & contu-

*Vberes eius
in Ecclesia
fructus.*

meliosa sint. Nam in primis à Sede Apostolica comproba-
tam esse Societatem; deinde negari non posse, quin vberes
in Ecclesia Dei fructus, vbicumque versaretur, afferret.
Quæ duo argumenta S. Thomas virget contra eos, qui Reli-
giones impugnant. Ad hæc certum esse Religiosi naturam
Ordinis, votorum compage quasi vitalibus artubus conti-

ncti:

neri: cætera extrinseca esse, proque Instituti modo, aliter atque aliter apte ad finem propositum temperari. Quam ad amissim exigenda ea, in quibus hic Ordo ab cæteris differt. Ac nominatim quod non nisi communi Sacerdotum vestitu, quo facilius in hominum quorumuis, ac præcipuè Hæreticorum ad omnes Christo lucrificandos det sese consuetudinem, planè esse Dei sapientiæ, vitæ Apostolicæ, Christique conueniens. In ipso vero Religionis cuiuspiam Auctore non requiri miracula, quæ non fidelibus, sed infidelibus signa sunt. Quin potius, hoc planè esse Antichristi dogma, si quispiam asseueret nullum hominum cætum recipiendum, cui non rerum admirabilium perpetratio suffragetur. Quippe nouissimis temporibus in Ecclesia perrara fore miracula, cum tamen Antichristus, eiusque satellites falsorum prodigiorum multitudine in fraudem inducturi sint, si fieri possit, etiam electos. Ac mirum sane videri aduersarios mentionem fecisse signorum: cum facilius fuerint suam de Antichristo persuasionem confirmaturi, si miracula huius Ordinis multa celebrarentur: quæ tanquam fallacia criminantes, cæteris Antichristi notis adiicerent. Sed admirabili sapientiæ diuinæ dispensatione factum, vt Societatis filij non ita multa in Europâ, terrisque fidelium miracula ederent, nisi certa, & extra calumniam posita, reddentes passim non corporibus, sed animis sanitatem, ac vitam. Denique, *aiebat Peña*, fortasse aduersarij dicent, Petri Cathedram, quæ firmamentum est veritatis, posse in confirmandis Religionibus saltem in facto errare, quod tamen concederem, tamen equidem semper crediderim, te potius hominem nescio quem, quàm Christi Vicarium falli. Verum enim verò prædicare Ordinem religiosum, quem Sedes Apostolica ritè (nam quis vnquam aliter factum ostendet) comprobauerit, perniciosum Ecclesiæ esse, Antichristi Antecursorem, atque homines ex ea professione omnes natura status ipsius deceptos, aut deceptores esse,

Varia in Societatem criminatio- nes ex- puncta.

*Matth. 24
24.*

Potiora Societatis miracula animarum salus.

esse, res est in omnes partes absurda, ne quid grauius dicam. Nam alioqui Ecclesia, *inquit*, manca esset, nec sibi sufficiens, si Spiritus Dei in re tam graui errare illam sineret; comprobando, ac proponendo cuncto Christiano populo nomine virtutis, & Christi vitæ genus, quod esset Antichristi, atque Diaboli. Absit, absit. *Hæc scripsit, vulgavitque non modo ex Ordine, sed etiam Cœnobio eodem Peña doctissimus, in Societatis defensionem, ut constat ex I. Par. Hist. Soc. lib. 8. nu. 49.*

Iterum propugnata celebri Apologetico.

In cuculli defectu, & non admittendis expulsi aliorum Religionum.

In Chori non usu, & modestia exteriori.

* AB EODEM quem singulas aduersariorum criminationes aduersus Societatis Institutum, & modum in particulari dissoluentem vulgari lingua, leges Tom 3. virorum Illustrum Soc. fol. 313. in vita P. Michaelis de Torres S. 3. verbis sane grauissimis, & euidentissimis, quæ latinè reddita sic se habent. Non est (*inquit*) odio moueri Societatem erga alias Religiones Cucullum non induere, nec scapulare, sed medium aptissimum eligere ad suum finem assequendum; neque id agit sine aliorum Ordinum exemplo, qualis est Clericorum Regularium S. Augustini. Nec nouum est in super nolle eos admittere, qui in alijs Religionibus à prima vocatione defecerunt, ob animi inconstantiam, & id ad exemplum Ordinum Militarium. Nec chorum esse de Religionis essentia, quis dubitet, quo Religio Apostolica caruit, & Dominicana in prima sui fundatione; immò & S. Gregorius prohibuit in quodam Concilio sub excommunicationis pœna, ne Sacerdos, aut Diaconus in choro caneret: & à choro cæteræ Religionis Scholares suos lectores, ac Prædicatores eximunt. Quare ergo, infert, vitio Societati tribuendum, hoc onere liberasse suos, quorum Institutum, ac professio tota est in salutem, & perfectionem proximorum incumbere, iam lectionibus, iam Prædicationibus, iam Missionibus, & similibus. Nec compositionem, & modestiam exteriorem Sociorum fictam, aut fallacem esse, temerè iudicandum est, sed veram in oculis Domini: eamque non minus necessariam fore ad illustrandam, conseruandamque in suo virore virtutem, quam folia, quæ natura ipsa prouidit

vidit arboribus, non tam ad sui ornatum, quam ad fructus maturandos, conseruandosque. Nec Societatem abscondere à solis oculis suum Institutum, sed illud viris doctis, grauibufque communicare, vulgaribus hominibus non item, quorum excedit capacitatem. Nostrosque non solum docere iuuentutem iam maturam, sed etiam pueros in Scholis, ex quibus Reipublicæ reformatio pendet. Nec superbiæ aut arrogantia tribuendum Societatis IESV Nomen ab Ignatio impositum, & à Pontifice confirmatum: sicut quia S. Dominicus Prædicatorum suam Religionem nominauit, Minorum S. Franciscus suam ob humilitatem, alias Religiones Humilitate, & Prædicatoribus carere dicendum non est: sicut etiam Trinitas Sanctissima ita suæ Religioni deuincta non est, quin omnibus etiam se communicet. Nec rigor Pœnitentiarum qui desiderari videtur in Societate, carpendus, quia etsi nullas habeat ex regula, proponit tamen faciendas secundum subditi necessitatem, & ad superioris præscriptum. Quod si Oratio sine mortificatione esse non potest, vt constat experientia, sequitur aptissimam, & vtilissimam esse, & magni fructus interioris Sociorum pœnitentiam, quia hæc cum spiritu ab illis fit, viuidoque se mortificandi desiderio. Nec communis modus victus & vestitus, corporis commodis, delitijsque indulgere Societatem probat, vt criminatorem exprobrat: quia nimis verum est hoc Saluatoris Oraculum: Venit Ioannes Baptista neque manducans, neque bibens: (venere tot alij Religiosissimi Ordines & sanctæ austeritatis exemplo inclaruere) & dicunt; Dæmonium habet. Quid ultra? Venit filius hominis manducans, & bibens (venit IESV Societas Ducis sui exemplo communi habitu, victuque contenta) & dicunt: Ecce Homo vorax, & potator vini. Ecce mollis, lauta, delicata Societas est. Nec insuper vituperandus plausus, & honor ab omnibus exhibitus, cum honor sequatur instar vmbrae virtutem. Domos suas in magnis Vrribus, ac populis collocare, necessarium est in huius Religio-

In suo Instituto. & IESV Nominis.

In pœnitentiarum rigore, victu, & vestitu.

Matth. 11. 18.

Ibid. v. 19.

In Collegijs, & spiritualibus exercitijs.

nis exordio, in quibus vberior iuuenum copia ad Religionis augmentum: & ex paucis quos Societas numerabat, illorum nonnulli in excolenda Orientali vineâ occupabantur. Quod de Exercitijs spiritualibus diuulgabatur omni suspitione carere asserit, cum eorum liber visus & examinatus sit à viris doctissimis etiam Dominicanis, & à Sede Apostolica approbatus: & mirum quantum proximos inflammare possit, qui in horum exercitiorum vsurpatione prius proprium animum accenderit. Nec dolum, *addit*, ponendum vllum esse in repudiandis dignitatibus, siquidem obedientiæ Summi Pontificis in illis admittendis se Societatis homines subiiciunt. Quæ omnia cum ita se habeant (*concludit*) laudandus maximè est huius Religionis Fundator, fructus enim adeo suaues & dulces non vitium, aut amaritudinem arguunt, in radice. Nec quod, vt nouitatum inuentor fuerit persecutionem passus, Societatis Auctorem suspectum reddit. Hæc enim est via regia per quam hactenus omnes Sanctissimi Fundatores progressi sunt: semperque ita accidit, libertatem, & relaxationem inuenire in mundo mille Patronos, virtutem vero vix vnum, qui eam foueat, ac protegat. *Huiusque doctissimus Peña, id est à rupe dictus: rupe enim firmissima Socijs ille fuit, quâ tot persecutionum fluctus ruptis, perfractisque sunt.*

45. * A LVDOVICO DE OLIVA, Priore Sanlucarensis in Bætica Conuentus, egregioque Predicatore, è publico suggestu sic in Societatis laudem perorante, vt constat ex eius sermone in Beatificatione S. P. Ignatij, à fol. 3. col. 2. Vos (*inquit*) inuito Auditores, ad perlustrandam Salomonis Regiam ab Hispano Sanctitate illustri excitatam, in cuius contemplatione hære attonitum, non erit alicuius ignorantia indicium, sed prodigiosa maiestatis commendatio. Quæ virtus! qui Zelus! quæ contemplatio! Testes sint Hispania, Italia, Germania, Gallia, Anglia, Scotia, Dalmatia, Hibernia, nouus Orbis, Ierusalem, Iaponia, Sueuia, Britania, Turcicique Vastissimi Tractus.

*Ac tandem
in repu-
diandis di-
gnitatibus.*

*Ignatius
laudatus.*

*Societas
Salomonis
Regia.*

*Eius vir-
tus, ac ze-
lus.*